VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Avbjóðingin

Størsta avbjóðingin hjá komandi samgongu verður búskapar- og fíggjarpolitikkurin. Her brýtur í bæði borð. Fíggjar- og búskaparkreppan í USA er við at koma í hæddina og breiðir seg til allan heimin. Hóast henda kreppa kanska ikki fer at hava sama virkna á umheimin sum skrædlið í 1929, so fara ristingarnar at merkjast. Amerikanski búskapurin er framvegis heimsins størsti og hetta fer í sjálvum sær at elva til ávísar trupulleikar um allan heim.

Avvarandi myndugleikar í USA hava, rentupolitikkurin undantikin, verið eitt sindur skiftandi í vali av tiltøkum. Fyrst yvirtók hitt almenna tveir teir størstu húsalánsbankarnar, samstundis ið boðað varð frá, at stjórnin ikki fór at sita hendur í favn, meðan kreppan vant uppá seg. Síðan, tá næsti brotasjógvurin kom og størsti banki í USA, Lehmann Brothers, kom í trupulleikar, varð ikki rætt hond frá síðu og bankin fór á húsagang. Húsagangurin hevur tikið vinnufyritøkur og fíggingarstovnar í hundraðtali við sær í fallinum. Avleiðingarnar kenna vit: vinnuloysi, stórir sosialir trupulleikar og uppaftur fleir búskapartrupulleikar. Men so í gjár varð róðrið aftur lagt í bakborð í og við, at tað almenna USA bjargaði heimsins størstu tryggingarfyritøku AIG, samstundis sum europeiski miðbankin og størstu tjóðbankarnir í heiminum sendu hundraðtals milliardir út í peningaumfarið til tess at lætta um gjaldførið í bankaheiminum. Tað er ov tíðliga at siga nakað fyri vist um hesi tiltøk fara at bjarga heimsbúskapinum, men flestu eygleiðarar á altjóða sjónvarpsrásum mettu í morgun, at tiltøkini hava gagnliga ávirkan á fíggjarligu støðuna. Svarta rossið er enn sum áður oljuprísurin. Heldur prísfallið fram, fær hetta framhaldandi jaliga ávirkan. Fer oljuprísurin hinvegin uppaftur, so verður trupult at venda gongdini.

So mikið um tey búskaparligu árin, ið kunnu koma uttaneftir. Her heima sær heldur ikki alt ov bjart út. Fyrsta skrædlið í fiskivinnuni kom í gjár við tað, at Maru samtakið kom í trupulleikar og fráboðað er, at skipini fara undir hamaran 12. november í ár. Hetta er ein skelkur og ein sorgarleikur og kann í versta føri enda við, at eini tvey til trý hundrað fólk missa arbeiðið, um restin av samtakinum fer sama veg. Verður hetta gongdin, so stendur ein komandi landsstýrissamgonga framman fyri størstu búskaparligu og politisku avbjóðing í mong ár. Tað ber ikki til at lata eyguni aftur fyri hesum ótespiliga veruleika. Samgongan má hava eina búskaparstrategi, ið fevnir um kreppufyribyrgjandi tiltøk. Fortreytirnar eru ikki mjúkar: niðurfiskaðir stovnar, óvissa um oljurprísirnar og stór óvissa um heimsbúskapin. Henda strategi fer at krevja búskaparligt innlit, mót, virkisorku, politiska styrki og kanska mest av øllum: eina fullsamda samgongu. Vónandi hevur ABC samgongan, um hon gerst veruleiki, hesar eginleikar, soleiðis at samfelagsskútan Føroyar kemur heilskapað burtur úr tí búskaparliga vandasjógvi, ið nú skal siglast.

Sosialurin

Eingin politikkur uttan álit

MIKKJAL SØRENSEN
løgtingsmaður

Samgonguskjalið millum CHE-flokkarnar var gott og bar tíðiliga boð um ein samhaldsfastan politikk, men tað vísti seg skjótt, at aðrir enn beinleiðis politiskir spurningar stungu seg upp.

Trupulleikarnir byrjaðu longu í sambandi við býti av nevndum. Avtalað varð millum samgonguflokkarnar, at teir tríggir formenninir í tingbólkunum skuldu semjast um nevndarbýtið, sum teir eisini gjørdu. Men semjuna m. a. um formannin í fíggjarnevndini, Útnorðurráðnum og limin í Norðurlandaráðnum vildi formaðurin í Tjóðveldi ikki góðtaka. Hann vildi tað øðrvísi, og fekk sín vilja. Síðani hevur eitt stríði fyri og annað eftir tikið seg upp, og tí var hetta seinasta sum hendi bert dropin, sum fekk bikarið at flóta yvir. At seta sær glæsilig mál er eitt, men um orðini bert galda á pappírinum, og ikki kunnu fremjast í verki, er lítil nytta í teimum. Hava samgongufólk ikki álit á hvørjum øðrum, ber ikki til at reka politikk.

Eftir mínum tykki var ov nógv órógv um politisku málini, og tá álitið millum leiðararnar í Tjóveldi og Javnaðarflokkinum var fokið var einki annað at gera enn at slíta við Tjóðveldi og royna nýggjar leiðir. Vónandi fáa vit nú eina arbeiðsføra ABC-samgongu, hóast flokkarnir í mongum førum liggja langt hvør frá øðrum. Vert er tó at geva gætur, at tað var m.a. saman við Fólkaflokkinum, at Javnaðarflokkurin fekk í lag arbeiðsloysistryggingina og samhaldsfasta. Stendur tú hinvegin uttan politiska ávirkan, spyrst einki úrslit.

Sleppið politisku flokkunum

JÓGVAN OLSEN

Debesartrøð,
Havn

Háttvirdu landsmenn. Loyvið mær at seta fram hetta uppskot:

Vit velja Løgtingið tilvildarliga millum allar myndugar borgarar í landinum. Til dømis 32 fólk. Talið hevur ikki nógv at siga. Hetta vildi millum annað tryggjað okkum lutfalsliga umboðan av kvinnum og øðrum undirumboðaðum bólkum, men tað er tó ikki tann størsti fyrimunurin. Orkan hjá Løgtinginum kundi verið brúkt upp á at gera tað politiska arbeiðið til fulnar, heldur enn hesi spølini um val og samgongur. Viljin hjá borgaranum hevði verið betur umboðaður.

Tað hevði borið til at skift til dømis ein fjórðing av Tinginum á hvørjum ári. Hetta hevði givið stabilitet, tí løgtingsfólkini høvdu kunnað lært hvønn annan upp. Í heila tikið høvdu tingfólkini kunnað stuðlað hvønn annan í staðin fyri at kappast og intrigera.

Arbeiðið í Tinginum verður eitt fulltíðarstarv við einum fimm-seks vikum av feriu. Onkur skipan eigur at vera, fyri at borgarar, sum ikki kunnu vera fulltíðartingfólk, deilast um sess sín við aðrar, tilvildarliga valdar borgarar. Hetta vildi givið eitt skiftandi tal av tingfólkum, men tað ger onki.

Tá mál vera tikin upp, kann tað vera løgtingslimir, sum taka stig til tey. Eisini kunnu bólkar ella einstaklingar uttan fyri Løgtingið, til dømis sonevndir "politiskir flokkar" ella embætisfólk heita á Løgtingið um at taka ávíst mál upp.

Embætisfólk fyrireika mál til Tingið at taka støðu til, gera kunnandi tilfar og undirvísa tingfólkum, til dømis í løgfrøði. Hægstu embætisfólkini eru landsstýrisfólkini, og tey eru áramálssett.

Løgtingið velur løgmann. Hesin hevur fyrst og fremst somu uppgávu, sum núverandi løgtingsformaður hevur.

Tá mál av stórum týdningi eru fyri, kann Tingið leggja tey til fólkaatkvøðugreiðslu.

Fólkið fer eisini á val at velja ein forseta. Hesin hevur seremoniellar uppgávur og er fremsta ímyndin av føroyingum mótvegis útheiminum.

Onki av hesum er meint sum skemt.

Innsent tilfar
Av tí at vit fáa rættuliga nógv innsent tilfar sendandi – meira enn vit fáa í blaðið – hevur blaðleiðslan verið noydd at gjørt nakrar avmarkingar.

Enn sum áður skal fult navn skal vera undir øllum innsendum greinum – annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent øðrum bløðum ella hevur verið prentað aðrastaðni.

Drúgvar greinar – greinar sum eru longri enn áleið 5.500 tekn, verða raðfestar lægri, og koma bert í blaðið, um pláss er fyri teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskli.

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo
Redaktiónsleiðari: Kári Mikkelsen karim@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Marknaðarleiðari: Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Tróndur Skaalum trondur@sosialurin.fo
Høgni Thomsen hogni@sosialurin.fo
Henrietta Hammer henrietta@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Snorri Brend snorri@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo
Leo Poulsen leo@sosialurin.fo
Dorit Hansen dorit@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Árni Joensen arni@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Kykmyndir:
Alvin Ellebye Andersen alvin@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Nólsoyar Pálsgøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 228814
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar
sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 frá kl. 8.00-20.00 og boða frá

Uppseting/prent:
Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstøðin
Útgevari:
Sp/f Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13[30]

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Mánadagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Týsdagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Mikudagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Hósdagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Frí. kl. 09	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framíhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.